

บทที่ 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เพื่อศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย จุดมุ่งหมายของการดำเนินการ เพื่อได้ข้อสรุปการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยโดยนำเสนอผลการศึกษาเป็น 4 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

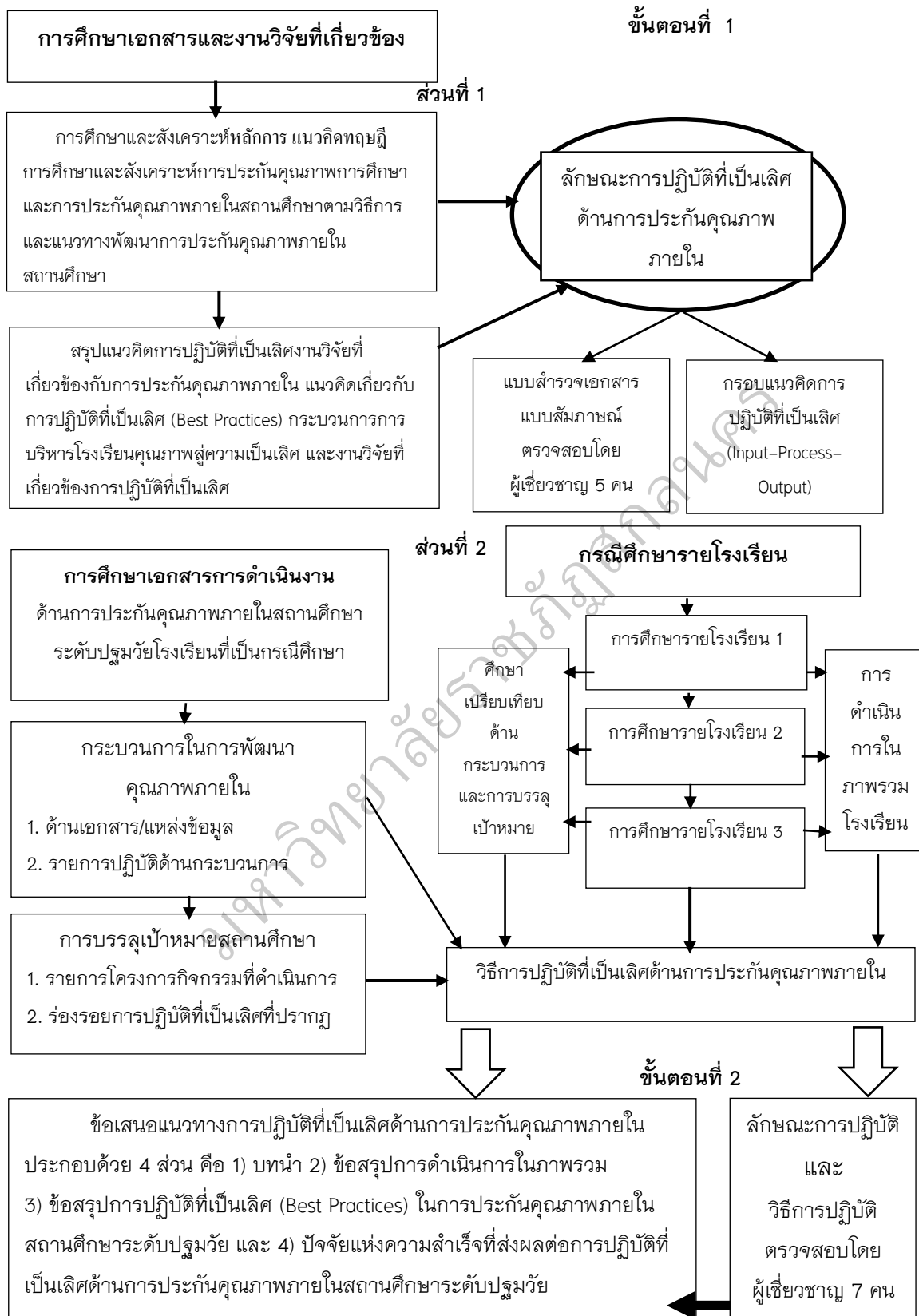
ตอนที่ 1 ข้อสรุปการดำเนินการในภาพรวมโรงเรียน

ตอนที่ 2 ข้อสรุปการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย

ตอนที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมในการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย

ตอนที่ 4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลต่อการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย

ในการนำเสนอผลการวิจัย ของผู้วิจัยในครั้งนี้ เนื่องจากผลการวิเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อสร้างข้อสรุป มีความเชื่อมโยงจากบทที่ 4 การศึกษาเอกสารการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ และบทที่ 5 ผลการศึกษาโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา การนำเสนอความเชื่อมโยงของรูปแบบขั้นตอนการวิจัยกับการวิเคราะห์ข้อมูล จะทำให้เห็นภาพความเชื่อมโยงในการสร้างข้อสรุปได้ชัดเจนมากขึ้น ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 14 รูปแบบความเชื่อมโยงขั้นตอนการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อเสนอการดำเนินการในภาพรวมโรงเรียน

จากแนวคิดและหลักการสำคัญการประยุกต์ใช้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) เกิดขึ้นเมื่อหน่วยงานในภาคธุรกิจได้นำไปใช้เป็นรางวัล หรือสิ่งจูงใจให้กับฝ่ายหรือแผนกต่างๆ ขององค์กร เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรคผลงาน และวิธีการปฏิบัติงานที่ดี สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า อันนำมาสู่การสร้างผลกำไรให้บริษัทสอดคล้องกับองค์กรสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548) ได้วิจัยเรื่องกรณีศึกษา วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดของบริษัทไทยอคริลิคโฟเบอร์จำกัด (TAF) ซึ่งเป็นองค์กรที่ได้รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award :TQA) ในปี พ.ศ. 2545 พบว่าวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศที่ให้มุมมองของระบบการปฏิบัติงาน (System Operations) ครอบคลุมทุกระบบตามกรอบการดำเนินงานได้แก่การนำองค์กรการวางแผนกลยุทธ์การมุ่งเน้นลูกค้าและตลาดสารสนเทศและการวิเคราะห์การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคลและการจัดการกระบวนการ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในหน่วยงานสามารถเกิดขึ้นได้หลายช่องทาง ดังนี้

- 1) เกิดจากบุคคล อันมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มุ่งหวังความสำเร็จ คิดเชิงอนาคต คิดเพื่อเปลี่ยนแปลง ส่วนผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ได้บังคับบัญชาก็ได้จากการเรียนรู้ในการปฏิบัติ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาการทำงาน การให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร หรืออาจจะเกิดแนวคิดจากคำปรารภของคณะกรรมการของผู้ปกครอง ของประชาชน หรือผู้รับบริการ ก่อให้เกิดการสร้างสรรควิธีการใหม่ หรือที่ดีกว่า
- 2) เกิดจากปัญหาอุปสรรค ในการบริหารจัดการทั้งระบบ ทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ไม่ได้ตามเป้าหมาย ความกดดันจากผู้รับบริการ การขับเคลื่อนนโยบายของผู้บริหารระดับสูง ภาวะข้อจำกัดของทรัพยากรทางการบริหาร ภาวะวิกฤติ ทำให้มีการแสวงหาแนวทาง กระบวนการ วิธีการที่ดีกว่า เพื่อให้ได้ผลผลิตความสำเร็จสูงสุด
- 3) เกิดจากแรงขับเคลื่อนการพัฒนา ค้นหาวิธีใหม่เพื่อเพิ่มผลผลิต กำไร หรือสร้างความพึงพอใจให้ผู้รับบริการ เสริมสร้างประสิทธิภาพขององค์การขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) เสนอแนะได้ ดังนี้

ขั้นตอน 1 การวิเคราะห์ภารกิจที่แท้จริงของหน่วยงาน

ขั้นตอน 2 การศึกษาวิเคราะห์สภาพของหน่วยงานซึ่งอาจดำเนินการได้หลายวิธี เช่น ใช้วิธีการสำรวจ การระดมความคิด การใช้กระบวนการ AIC (Appreciation-Influence-Control) หรือ SWOT เป็นต้น

ขั้นตอน 3 การกำหนดภาพความสำเร็จในอนาคต จัดทำรูปแบบ (Model)

วิธีการดำเนินงาน

ขั้นตอน 4 การปฏิบัติตามแบบวิธีการอาจจะเริ่มทดลองนำร่องตรวจสอบ
ประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ

ขั้นตอน 5 ประเมินผลวิเคราะห์เปรียบเทียบในด้านขั้นตอน ระยะเวลา
งบประมาณ และผลที่ได้รับกับวิธีการเดิม

ขั้นตอน 6 ปรับปรุง พัฒนา และขยายผลการนำไปใช้ในหน่วยงานให้
กว้างขวางยิ่งขึ้น

ขั้นตอน 7 การบันทึก เขียนรายงาน ใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติ

นอกจากขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติที่เป็นเลิศ 7 ขั้นตอนดังกล่าว จาก
การศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย
ผู้วิจัยพบว่า โรงเรียนสามารถดำเนินการ ตามแนวการปฏิบัติที่เป็น กระบวนการดำเนินงาน
วงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) PDCA (Deming, 1986) กระบวนการดังกล่าวนำมา
ประยุกต์ใช้กับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 4 ขั้นตอน ดังนี้
การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา (Plan) การดำเนินการประกันคุณภาพ
การศึกษา (Do) การตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษา (Check) และการนำผลการ
ประกันคุณภาพการศึกษามาปรับปรุง (Act) โดยทั้ง 3 โรงเรียน มีลักษณะการปฏิบัติที่
สำคัญ ดังนี้

โรงเรียนบ้านเลิงคาประชานิมิตดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้วยวิธีการ
ที่หลากหลายทั้งในระบบการเรียนรู้ และระบบงานโครงการตามแผนปฏิบัติการ
โดยงบประมาณส่วนใหญ่สนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีทักษะการ
แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทักษะการทำงาน คุณธรรม จริยธรรม สุขภาพกาย สุขภาพจิต
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สุนทรียภาพทั้งด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา สามารถคิดวิเคราะห์
คิดสังเคราะห์ ความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร โรงเรียนเน้นการพัฒนาคุณภาพครู
และกระบวนการเรียนรู้มาอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอโดยเน้นให้ครูจัดการเรียนรู้ให้
ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีทักษะการดำรงชีวิต มั่นใจ
ในตนเองและมีความเป็นไทย ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียน
พัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีการพัฒนาระบบ
ประกันคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนด้านสื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี

แหล่งการเรียนรู้ อาคารสถานที่และปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เรียบร้อยสวยงามเอื้อต่อการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาโดยโรงเรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และเป็นศูนย์ประสานงานของชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ นอกจากนี้โรงเรียนยังสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

โรงเรียนอนุบาลเจริญศิลป์ มีการวางแผนการพัฒนาโดยกำหนดในกลยุทธ์วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา มีการวางแผนในแผนปฏิบัติการประจำปี มาจัดกิจกรรมตามโครงการอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีผู้รับผิดชอบติดตามประเมินผลปรับปรุงพัฒนาผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองทุกฝ่าย เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาและทำให้มีโครงการแนวการจัดการศึกษาโดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย มีผู้รับผิดชอบโครงการที่ชัดเจน มีการตรวจสอบประเมินผลที่เป็นระบบโครงการบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ จัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาทักษะด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย โดยมีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นแนวทางคณะกรรมการสถานศึกษามีการกำกับติดตามดูแล และขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีความพึงพอใจในการบริหารจัดการของคณะกรรมการสถานศึกษา เห็นชอบการพัฒนาหลักสูตร เห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา การประกันคุณภาพ การออกกระเปาะข้อบังคับของสถานศึกษา เห็นชอบการใช้จ่ายงบประมาณ การบริหารการเงิน มีส่วนร่วมในการกำหนดอัตลักษณ์ นโยบายแผนพัฒนา มีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม มีส่วนร่วมบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ร่วมประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง สนับสนุนบรรยากาศสภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

โรงเรียนอนุบาลสกลนครผู้บริหารมีภาวะผู้นำมีวิสัยทัศน์ในการบริหารและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความสัมพันธ์กับชุมชนบริหารแบบมีส่วนร่วม และกระจายอำนาจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ ทำให้ทีมบริหารงานโรงเรียนมีความรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการพัฒนา ครูมีความกระตือรือร้นและมีความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพการมีวัฒนธรรมในการรักองค์กร ทำให้ครูให้ความร่วมมือกับผู้บริหารให้สถาบันการศึกษามีชื่อเสียงอย่างยั่งยืน นักเรียนมีความพร้อมและให้ความร่วมมือกับการศึกษาในการพัฒนาการเรียนรู้และ

ประพัตติตนอยู่ในระเบียบวินัย ชุมชน องค์กรอื่นให้ความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา เป็นอย่างดีพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนตามวิสัยทัศน์ การพัฒนาครูให้สามารถ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การจัดการความรู้ การจัดแหล่งเรียนรู้ ทั้งเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ สูงสุดตลอดจนเน้นการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน สถานศึกษาจัดให้มีโครงการส่งเสริม คุณธรรม กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ ประจำวันก่อนเข้าเรียน กิจกรรมปฏิบัติธรรมประจำ สัปดาห์ทุกวันศุกร์ กิจกรรมร่วมพิธีกรรมวันสำคัญทางศาสนา โครงการพัฒนาการเรียน การสอน โครงการฝึกสมองประลองปัญญา กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมการทดลอง กิจกรรมสร้างสรรค์

ผู้วิจัย นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ทั้ง 3 โรงเรียนมาเปรียบเทียบ สรุปรูปข้อมูล และสร้างเป็นข้อสรุป การปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ระดับปฐมวัย มีลักษณะการปฏิบัติและการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

ลักษณะวิธีการปฏิบัติที่สำคัญ

1. มีการเตรียมความพร้อมบนพื้นฐานของการตระหนักรู้และเข้าใจใน การที่จะปฏิบัติงานตามแผน (หากเพียงหวังตั้งสงบ จงเตรียมรบให้พร้อมสรรพ)
2. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมีจุดเน้นอยู่ที่ กระบวนการดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ
3. กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพที่เกิดกับผู้เรียนชัดเจน ด้วยกลยุทธ์ที่สามารถสร้างความพึงพอใจต่อผู้เรียน ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง

ก. การเตรียมการก่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

1. การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร
 - 1.1 การสร้างความตระหนักถึงคุณภาพของการประกันคุณภาพ ภายในและการทำงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นเรื่องที่บุคลากรใน สถานศึกษาทุกคนร่วมกันทำงานเป็นทีมผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญถึงระดับที่ เรียกได้ว่าปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกฝ่ายมองเห็นคุณค่าและ ความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากิจกรรมที่ ดำเนินการได้แก่การประชุมปฏิบัติการการเข้าร่วมอบรมสัมมนาการศึกษาดูงานเป็นต้น
 - 1.2 การพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ภายในให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินการประกันคุณภาพได้โดย

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาการพัฒนา
เชิงระบบการจัดทำแผนงาน/โครงการการวางแผนการสร้างเครื่องมือการกำหนดกรอบ
การประเมินการประเมิน/การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินตนเองการรายงานผล
การดำเนินงาน

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ

การประกันคุณภาพภายในจะเป็นภารกิจของบุคลากรทุกคนใน
สถานศึกษาแต่ในการดำเนินงานจำเป็นจะต้องมีผู้รับผิดชอบในการประสานกำกับดูแล
ช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและบุคลากรหลักที่ได้รับมอบหมายในรูปของ
คณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้งตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหารและมีคณะกรรมการกลาง
ซึ่งประกอบด้วยคณะทำงานตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ต่างๆ เพื่อประสานและรับผิดชอบใน
ภาพรวมทั้งหมด

ข. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การดำเนินงานประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน ได้แก่
การวางแผนการปฏิบัติตามแผนการตรวจสอบประเมินผลและการพัฒนาปรับปรุงซึ่ง
ทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการร่วมกันในทุกขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนมีการเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อทำงานให้สำเร็จ
อย่างมีประสิทธิภาพในการวางแผนมีการกำหนดเป้าหมายแนวทางการดำเนินงาน
ผู้รับผิดชอบระยะเวลาและทรัพยากรที่จะต้องใช้เพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ
ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1.1 การกำหนดเป้าหมายการวางแผนเริ่มจากการกำหนด
เป้าหมายที่แสดงถึงคุณลักษณะหรือคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาซึ่งกำหนด
ชัดเจนในแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาหลักจากนั้นก็จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและ
แผนปฏิบัติการให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาครอบคลุมคุณลักษณะของ
ผู้เรียนที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนสภาพแวดล้อม
การประเมินผลการทำงานกับติดตามตรวจสอบและการรายงานเป็นต้น

1.2 การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายจะช่วยการวางแผน
มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพราะจะได้ทราบเป้าหมายใดสำคัญมากน้อยกว่ากันเพียงใดเพื่อ
กำหนดกิจกรรมบุคลากรทรัพยากรและช่วยระยะเวลาที่จะดำเนินการในการพัฒนา
เป้าหมายนั้นๆ ให้เหมาะสม

1.3 กำหนดแนวทางการดำเนินงานคือการนำเป้าหมายที่มีลักษณะที่เป็นความคิดเชิงนามธรรมมาทำให้เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติโดยกำหนดโครงการกิจกรรมการดำเนินงานที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการรวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จหรือตัวบ่งชี้ที่มีความชัดเจน

1.4 การกำหนดระยะเวลาที่มีการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ จะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เพราะผู้ปฏิบัติจะได้ทราบว่าจะต้องทำอะไรให้เสร็จเมื่อใดต้องเร่งดำเนินการก่อนหรืออาจรอได้

1.5 การกำหนดผู้รับผิดชอบกำหนดผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมในการดำเนินการแต่ละขั้นตอนและโครงการต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้แผนดังกล่าวสามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงกำหนดไว้ในแผนให้ชัดเจนว่าเรื่องใดจะเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของใครบ้าง

2. การปฏิบัติตามแผนได้วางแผนการปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วบุคลากรก็ร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้โดยในระหว่างการดำเนินงานมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาและควรมุ่งเน้นประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญนอกจากนี้ ได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข

2.2 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 มีการกำกับติดตามทั้งระดับรายบุคคลรายกลุ่มเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้การดำเนินงานตามแผน

2.4 การนิเทศติดตามผลเป้าหมายสำคัญเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอนการประเมินตนเองและทักษะในด้านต่างๆ โดยมีการนิเทศภายใน การนิเทศติดตามจากเขตพื้นที่ การศึกษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญแต่ละด้านมาให้การนิเทศการส่งบุคลากรไปฝึกอบรม

3. การตรวจสอบประเมินผลการประเมินผลเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่ย้อนกลับที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใดต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง

ผู้บริหารและครูที่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพจะตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินผล โดยเฉพาะการประเมินตนเองซึ่งเป็นการประเมินที่มุ่งเพื่อการพัฒนาเป็นการประเมินในงานที่ทำอยู่เป็นประจำสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาตามกรอบการติดตามตรวจสอบด้านการประกันคุณภาพภายในทั้ง 8 องค์ประกอบ

4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน เมื่อแต่ละฝ่าย

ประเมินผลเสร็จแล้วจะส่งผลให้คณะกรรมการรับผิดชอบนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผลแล้วนำเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร นำไปวางแผนต่อไป และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศพร้อมทั้งมีการเขียนรายงานประเมินตนเอง

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโดยการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดังกล่าว เป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับสังคมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพ หรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ การดำเนินงานตามภารกิจหลักของสถานศึกษา โดยการควบคุมปัจจัย (Input Process Output) ตามระบบวงจรเดมมิ่ง (Plan Do Check Act) คือ การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ร่วมกันวางแผนและดำเนินการตามแผนเพื่อพัฒนาสถานศึกษา และร่วมกันตรวจสอบคุณภาพเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา เมื่อสถานศึกษาตรวจสอบตนเองแล้วต้นสังกัดจะช่วยติดตามและประเมินคุณภาพเพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาให้มีการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ

ผู้วิจัยพบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามวิธีการและแนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาควรมีลักษณะการปฏิบัติ ดังนี้ 1) การปฏิบัติที่ได้มาตรฐานสู่เป้าหมาย 2) กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ 3) การพัฒนาผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานตรงความต้องการของชุมชน 4) กระบวนการควบคุม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพ 5) การสร้างความ

มั่นใจในคุณภาพการศึกษา 6) การดำเนินการที่ต่อเนื่องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้ยั่งยืน และ 7) การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในระดับปฐมวัยมีลักษณะการปฏิบัติ ที่เป็นขั้นตอนดำเนินการต่อเนื่องด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม มุ่งไปสู่เป้าหมาย คือ คุณภาพผู้เรียนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษามีความตระหนัก รับผิดชอบ และเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นระบบการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน การติดตามตรวจสอบและปรับปรุงงานเป็นระยะ จะช่วยให้งานบรรลุผลและผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนก็จะเป็นที่พึงพอใจกับผู้ปกครอง ชุมชน เป็นการดำเนินงานที่ทุกคนต้องมิจิตสำนึกและความรับผิดชอบร่วมกัน นอกจากนี้ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจะต้องยึดหลักการ 3 ประการ ดังนี้ 1) การกระจายอำนาจ (Decentralization) 2) การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) และ 3) การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) หลักการดังกล่าวเป็นกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์ต่อเนื่อง 3 ขั้นตอน คือ 1) การประเมินคุณภาพภายใน การติดตามและการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและ 3) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีจุดเน้นอยู่ที่ กระบวนการดำเนินงานตามแผน (Process on going) โดยนำกรอบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) ได้แก่ ด้านปัจจัยด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต/ผลลัพธ์และระบบบริหารจัดการด้วยวงจรคุณภาพ PDCA มาเป็นแนวทางพัฒนาด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย

นอกจากนี้ ลักษณะการปฏิบัติทั้ง 3 โรงเรียนสอดคล้องกับกรอบแนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) กระบวนการการบริหารโรงเรียนคุณภาพสู่ความเป็นเลิศและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการปฏิบัติที่เป็นเลิศ โดยมีลักษณะการปฏิบัติ ดังนี้

1. ด้านผลผลิต/ด้านผลลัพธ์ (ด้านคุณภาพนักเรียน/ด้านคุณภาพสถานศึกษา)

1.1 ลักษณะการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

1.1.1 คุณภาพนักเรียน เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีทักษะการเคลื่อนไหวตามวัย มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพตนเอง ร่าเริงแจ่มใสและกล้าแสดงออก มีวินัยรับผิดชอบเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครู อาจารย์ ซื่อสัตย์สุจริต เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นต้น

1.1.2 คุณภาพสถานศึกษา/ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา จัดโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นลักษณะการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของเด็กจนกลายเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา เช่น โรงเรียนเศรษฐज्ञกิจพอเพียง โรงเรียนส่งเสริมวัฒนธรรมไทย โรงเรียนวิถึพุทธ เป็นต้น

1.2 ลักษณะการปฏิบัติที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ

การเพิ่มคุณค่าให้กับลูกค้าอย่างต่อเนื่อง การให้ความสำคัญกับลูกค้าผู้มีส่วนได้เสียและตลาด มีการควบคุมทั้งภายในและภายนอกเน้นมาตรฐานนักเรียน การมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน การคาดหวังที่สูงสำหรับนักเรียนทุกคน การสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด การบรรลุพันธกิจของสถาบัน การรักษาความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าอย่างต่อเนื่อง และมุ่งเน้นอนาคต

2. ด้านกระบวนการ

2.1 ลักษณะการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

ครูปฏิบัติงานตามบทบาทอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ครูเข้าใจปรัชญา หลักการและธรรมชาติการจัดการศึกษา สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ สามารถจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการระหว่างบุคคล จัดชั้นเรียนสร้างวินัยทางบวก ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องพัฒนาการเด็ก ประเมินพัฒนาการเด็กหลากหลายและสรุปรายงานผลการพัฒนาของเด็ก มีการวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ที่ตนรับผิดชอบ จัดสิ่งแวดล้อมให้เกิดการเรียนรู้ มีการจัดทำสารนิทัศน์และนำมาพิจารณาไตร่ตรองใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเด็ก

2.2 ลักษณะการปฏิบัติที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ

คุณลักษณะของบุคลากรด้านการตระหนักถึงความสำคัญและการมีทัศนคติที่ต่อการประกันคุณภาพภายใน การทำงานเป็นทีม การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรคณะทำงานมีความรู้ความเข้าใจเสียสละในการปฏิบัติงาน การเรียนรู้ร่วมกันขององค์กรและของแต่ละบุคคล ติดตามประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนในรูปแบบที่หลากหลาย ให้ความสำคัญการเตรียมการสอน ทำแผนการสอนและสอนอย่างต่อเนื่อง

มีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบบริหารสารสนเทศ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านวิชาการด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย การสร้างความร่วมมือกันระหว่างครูที่สอน วัฒนธรรมในการรับผิดชอบร่วมกัน

3. ด้านปัจจัย (ด้านผู้บริหาร/ด้านแนวการจัดการศึกษา/
ด้านโครงสร้างการบริหารจัดการ/ทรัพยากร)

3.1 ลักษณะการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

ด้านผู้บริหาร

ผู้บริหารเข้าใจปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้บริหารใช้ หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้ข้อมูลการประเมินผลหรือการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้าน วิชาการและการจัดการ ผู้บริหารสามารถจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดได้ ในแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มี ประสิทธิภาพ ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการและเอาใจใส่การจัดการศึกษา ปฐมวัยเต็มศักยภาพและเต็มเวลาเด็ก ผู้ปกครอง ชุมชนพึงพอใจผลการบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัย

ด้านแนวการจัดการศึกษา

มีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาและ นำสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบกลไกให้ผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายตระหนักและ เข้าใจการจัดการศึกษาปฐมวัย จัดกิจกรรมสร้างความตระหนักและความเข้าใจหลักการ จัดการศึกษาปฐมวัยสร้างการมีส่วนร่วมและแสวงหาความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนและ ท้องถิ่น จัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน

3.2 ลักษณะการปฏิบัติที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ

ด้านบทบาทผู้บริหาร

ภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร และขนาดขององค์กร การ เตรียมความพร้อมบุคลากร แต่งตั้งคณะทำงาน ผู้บริหารสร้างความตระหนักและพัฒนา ทักษะโดยส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในการวิเคราะห์บริบทการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล การนำองค์การและ เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา การวางแผนและการกำหนดยุทธศาสตร์

การนำแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ การบริหารการเปลี่ยนแปลงการสร้างเครือข่ายและ การมีส่วนร่วมการควบคุม การวัดประเมิน และการจัดการความรู้ โดยการพัฒนาอย่างเป็นระบบ และมีการแบ่งปันความรู้ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั่วทั้งสถานศึกษา นโยบาย การวางแผนกลยุทธ์ การบริหารสารสนเทศและการวิเคราะห์ การให้ความสำคัญแก่บุคคล และหน่วยงานย่อย มีความรู้ความสามารถการบริหารจัดการโรงเรียนการให้ความสำคัญ กับงานวิชาการคุณภาพผู้เรียนบุคลากรในองค์กรบริหารโรงเรียนโดยอาศัยการมีส่วนร่วม ของทุกฝ่ายคำนึงถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและ การปฏิบัติจัดการและการปรับปรุงความสัมพันธ์ในการอบรมและการพัฒนาขวัญและ กำลังใจของบุคลากร

ด้านแนวการจัดการศึกษา

การบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจ การจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การปฏิบัติงานแบบวงจรคุณภาพ และความพึงพอใจใน งานของบุคลากรมีกิจกรรมการพัฒนาแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้มีการดำเนินกิจกรรม อย่างหลากหลายและกระบวนการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การทำงานแบบทีมงาน และการ ประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดการอย่างบูรณาการ การปรับปรุงประสิทธิภาพและ ความสามารถขององค์กร กระบวนการบริหารกระบวนการเรียนการสอน กระบวนการ นิเทศทางการศึกษา การบริหารที่มุ่งเน้นคุณภาพทั่วทั้งองค์กรและอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้น ทรัพยากรบุคคลในด้านแรงจูงใจและการพัฒนาวิชาชีพ โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย กำหนดหลักสูตรเหมาะสมระดับชั้นเรียน ประเมินผลการปฏิบัติงานครู ให้ความสำคัญการ บริหารงานวิชาการ การบูรณาการและการบริหารที่เน้นคุณภาพทั้งองค์กร ยุทธศาสตร์ การดำเนินงานสู่ความสำเร็จ การมีส่วนร่วม การพัฒนาบุคลากร การกำกับติดตามงาน การใช้เทคโนโลยี ยึดคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงความ สมานฉันท์สันติวิธีวิถีประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษามี การประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงการขอความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมการทำงาน แบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบสร้างโอกาสให้ครูผู้เรียนคณะกรรมการสถานศึกษาแสดง ความคิดเห็นมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการจัดการศึกษามุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรให้มี ความรู้ความสามารถในการทำงานเพื่อให้สามารถจัดสมดุลการผลิตในการทำงานและจัด อบรมให้ความรู้กับพนักงานเพื่อให้พนักงานทราบข้อมูลในการทำงานการปรับปรุง ประสิทธิภาพการผลิตสามารถช่วยให้บริษัทลดต้นทุนในการผลิตได้สร้างความพึงพอใจ

ให้กับลูกค้าและสร้างความสามัคคีกับพนักงานในองค์กรในลักษณะที่ได้รับประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่ายด้านการวางแผนกลยุทธ์มีการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและทุกฝ่ายมีส่วนร่วมกระบวนการจัดทำและการพัฒนากลยุทธ์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีมีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานผลการปฏิบัติงานเป็นระยะๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายตามวงจรคุณภาพ PDCA มุ่งเน้นทรัพยากรบุคคลมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องการควบคุมคุณภาพที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้คือการวางแผนคุณภาพ (Quality Planning) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) และการปรับปรุงคุณภาพ (Quality Improvement) จากการบริหารคุณภาพในกระบวนการผลิต การควบคุมกระบวนการที่มุ่งเน้นคุณภาพและความปลอดภัยและการปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่องโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรการมุ่งเน้นการเรียนรู้ของนักเรียนการกำหนดแผนกลยุทธ์ของแต่ละสถานศึกษา การพัฒนาแผนปฏิบัติการการนำไปปฏิบัติและการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ การทบทวนวิธีการพัฒนาและใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ในการผลักดันให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มศักยภาพ

ด้านโครงสร้างการบริหารจัดการ/ทรัพยากร

ความพร้อมด้านทรัพยากร ด้านจำนวนบุคลากร

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โครงสร้างองค์กรการจัดโครงสร้างองค์กรมีโครงสร้างการบริหารงานชัดเจน และการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานประกันคุณภาพ วัฒนธรรมคุณภาพ ใช้ทรัพยากรเพื่อผลิตภาพสูงขึ้นและเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล การระดมทรัพยากรการประสานงาน การบริหารทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานที่เหมาะสมมีการพัฒนาผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนให้มีศักยภาพในการบริหารการจัดเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ที่มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนมีการใช้พื้นที่ของโรงเรียนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดด้านการบริหารงบประมาณดำเนินอย่างเป็นระบบตามระเบียบว่าด้วยการเงินและพัสดุมีความโปร่งใสตรวจสอบได้และด้านการบริหารจัดการด้านความสัมพันธ์กับชุมชนองค์กรมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน สม่่าเสมอการใช้ทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการสนับสนุนแผนกลยุทธ์และการปฏิบัติตามกระบวนการต่างๆ เพื่อที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา

4. ด้านบริบทสถานศึกษา

4.1 ลักษณะการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

มีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและบุคลากรในสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง พัฒนาการศึกษาตามนโยบายและแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นจัดโครงการกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนตามนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

4.2 ลักษณะการปฏิบัติที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ

ผลกระทบต่อสังคมท้องถิ่น มีการตั้งเป้าหมายความสำเร็จได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม มีการพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียน บรรยากาศในสถานศึกษากิจการกรมการเรียนการสอน จัดหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาบูรณาการในหลักสูตรการทบทวนการพัฒนาผลผลิตทางการศึกษา

5. ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย

5.1 ลักษณะการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

กำหนดมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการ ติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำผล การประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน

5.2 ลักษณะการปฏิบัติที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ

การใช้กลยุทธ์ประกอบด้วยกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศช่วยให้มีระบบประมวลผลข้อมูลที่ชัดเจนสารสนเทศที่ได้เป็นระบบการจัดเก็บข้อมูลสามารถใช้งานสะดวกมีความครบถ้วนสมบูรณ์ข้อมูลมีความทันสมัยเป็นปัจจุบันข้อมูลตรงกับความต้องการใช้งาน มีผู้รับผิดชอบโดยตรง ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามองค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน การจัดระบบบริหาร

สารสนเทศภายใน การนิเทศติดตามการพัฒนา ครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์ และระดับคุณภาพมาตรฐานเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบการ จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปี และมาตรฐานการปฏิบัติงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ทุกฝ่ายมี ส่วนร่วมการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีดำเนินการรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด และสาธารณชนสถานศึกษามีความตระหนักที่จะนำผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาไป ปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป ลักษณะดำเนินการแบบกระจายอำนาจ ดำเนินการ ให้เหมาะสมหรือสอดคล้องกับนโยบาย กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานประกัน คุณภาพ การพัฒนาระบบสารสนเทศ มีรูปแบบที่หลากหลายทันต่อความต้องการมีการ พัฒนาระบบการจัดการเก็บสารสนเทศ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างองค์กรต่างๆ มีการประกันคุณภาพทุกองค์ประกอบการจัดการศึกษา วางแผนพัฒนา มีการควบคุมเน้น มาตรฐานของนักเรียน มีการประกันคุณภาพให้สามารถดำเนินงานในโรงเรียนอย่างมี ประสิทธิภาพ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ จัดระบบสารสนเทศใน โรงเรียนให้ทันต่อการใช้งาน

ด้านกระบวนการในการพัฒนาคุณภาพภายใน

การศึกษาเอกสารด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เป็น กรณีศึกษา ผู้วิจัย พบว่ามีเอกสารครบถ้วนองค์ประกอบด้านการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาระดับปฐมวัยที่ใช้ในการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยให้เกิดประโยชน์ที่เกื้อหนุน ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย เอกสารที่ปรากฏเป็นเอกสารการดำเนินการ กับองค์ประกอบและปัจจัยหลักของความเป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในเป็น กระบวนการดำเนินงานตามพื้นฐานของบริบท ศักยภาพ ความพร้อมและความเป็นไปได้ใน สภาพของแต่ละโรงเรียนเอกสารหลักฐานมีการจัดเตรียมตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้ กำหนด ผู้รับผิดชอบชัดเจนผู้รับผิดชอบมีความรู้ความเข้าใจสามารถชี้แจง อภิปราย ชักถาม นำเสนอข้อมูลและปรากฏร่องรอยการปฏิบัติด้านเอกสารอย่างต่อเนื่อง

การศึกษารายการปฏิบัติด้านกระบวนการการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาระดับปฐมวัยผู้วิจัยพบว่า มีการปฏิบัติครบทุกประเด็นรายการด้านการประกัน คุณภาพภายใน โดยปฏิบัติตามแนวทางที่กฎกระทรวงกำหนดมีการจัดทำรายงานประจำปี ที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงาน ต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก

และผลการประเมินอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและดำเนินงานตามแผนโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังบริหารจัดการทรัพยากรใช้อย่างคุ้มค่าและแสวงหาเพิ่มเติมอย่างพอเหมาะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบชัดเจน โดยให้หลายฝ่ายมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ผู้แทนนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาระบบการประกันคุณภาพภายในของทั้ง 3 โรงเรียน เป็นการปฏิบัติงานอย่างมีขั้นตอนทำอย่างต่อเนื่อง ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม ไปสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ คุณภาพที่เกิดกับผู้เรียน การทำงานสามารถสร้างความมั่นใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้องว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาที่ได้พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษาแสดงถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านการบรรลุเป้าหมาย

การศึกษาด้านการดำเนินงานโครงการกิจกรรมที่มีการพัฒนาโดยมุ่งคุณภาพผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ให้ความสำคัญกิจกรรมโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนซึ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหลากหลายรูปแบบตอบสนองของความสนใจและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน มีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เข้มแข็งและทั่วถึง

การศึกษาด้านการปฏิบัติด้านการบริหารจัดการ การปฏิบัติที่เป็นวิธีการสำคัญในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งนับได้ว่าเป็นกระบวนการอันจะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ผู้วิจัยนำมาจำแนกเป็นประเภทตามลักษณะที่มีความเหมือนกัน พบว่าประกอบด้วย 5 ลักษณะ ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพนักเรียน/สถานศึกษาประกอบด้วย ยุทธศาสตร์และเป้าหมายชัดเจนตอบสนองความต้องการผู้เรียน และชุมชนเป้าหมายชัดเจนทุกคนเข้าใจตรงกันคุณภาพผู้เรียนเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีความพึงใจการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ด้านจิตสำนึกและการทำงานร่วมกันเป็นทีม ประกอบด้วย สร้างจิตสำนึกเป็นการทำงานปกติ เสียสละ ห่มเหตคุณค่าของวัฒนธรรมในการทำงานคุณภาพในการทำงานหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมวัฒนธรรมขององค์กร (SakonnaKhon Model Standardisation) ภาวะผู้นำของผู้บริหารและ

ที่ทีมงานตลอดจนทัศนคติ ความรู้ความสามารถ และเห็นคุณค่าคน รักการเรียนรู้ทำงานเป็นทีมเป็นกัลยามิตร 3) ด้านบุคคล/ครู/ผู้บริหาร ประกอบด้วยครูมืออาชีพรู้เป้าหมายชัดเจน ปฏิบัติงานตามหลักบูรณาการหลากหลายวิธีครูมีความเป็นมืออาชีพ ทุ่มเท เสียสละ รู้เป้าหมายผู้บริหารและชุมชนเห็นความสำคัญเป็นปัจจัยหลักให้การสนับสนุนส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและบุคลากรมีคุณภาพจัดการเรียนการสอนเอื้อต่อการเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทั้งระหว่างครูและครูกับผู้เรียน 4) ด้านกระบวนการการบริหารจัดการศึกษาประกอบด้วยบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแลกเปลี่ยนเรียนรู้และบริหารจัดการร่วมกันโดยใช้ข้อมูลอย่างเหมาะสมสร้างและเสริมความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษาผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรในท้องถิ่นเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้การจัดระบบโครงสร้างให้เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการทำงานการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาและสถานศึกษาดำเนินการเป็นระบบ PDCA ภาระงานชัดเจน และ 5) ด้านกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย มีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย ส่งเสริมและตอบสนองความสามารถทางวิชาการผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใช้หลักการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วนส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาร่วมกันมุ่งการปฏิบัติที่มีความคล่องตัวการใกล้ชิดรู้จักผู้เรียน ชุมชนการให้บริการอย่างมีคุณภาพและน่าเชื่อถือรับฟังความคิดเห็นและมีส่วนร่วมและมีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ

จากการศึกษารายการปฏิบัติด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่เป็นกรณีศึกษา ผู้วิจัยพบว่า ทั้ง 3 โรงเรียนสามารถเลือกวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่กำหนด ผู้เกี่ยวข้องมีการทำงานที่มุ่งประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีความตระหนักรับรู้ และเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นระบบ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการดำเนินการโครงการกิจกรรม การติดตามตรวจสอบและปรับปรุงงานเป็นระยะ โครงการกิจกรรมบรรลุผลดีและมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นที่พึงพอใจกับผู้ปกครอง ชุมชน ด้วยการดำเนินงานที่ทุกคนมีจิตสำนึก ทั้งนี้รายการปฏิบัติด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่ปรากฏดังกล่าวเป็นการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของการดำเนินงาน

ผู้วิจัย สรุป การปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย มีลักษณะการปฏิบัติที่มีจุดเน้นอยู่ที่กระบวนการดำเนินงานตามแผนโดยอาศัยรูปแบบระบบ (Input-Process-Output) ดังนี้ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ด้านปัจจัย ประกอบด้วย ด้านโครงสร้าง ด้านผู้บริหาร ด้านแนวการจัดการศึกษา ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย ด้านบุคลากร/ครู ด้านบริบทสถานศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ ประกอบด้วย ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพสถานศึกษา ด้านความพึงพอใจ

ตอนที่ 2 ข้อเสนอสรุปการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมายคือ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อที่ 14 ดังนี้ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจัดระบบบริหารและสารสนเทศดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในและจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1. กระบวนการในการพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย

1.1 ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษา เป็นวิธีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารคณะครู ตัวแทนผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ดำเนินการ ดังนี้

1. เตรียมความพร้อมและสร้างความตระหนัก โดยมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษา และคณะครูคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชนผู้เกี่ยวข้อง ประชุมเชิงปฏิบัติการหรือชี้แจงคณะกรรมการ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาชาติมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาต่างๆ โดยวิเคราะห์เนื้อหาสาระสำคัญของมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ดังนี้ มาตรฐานการศึกษาของ ชาติมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษานโยบายจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด จุดเน้น บริบท ความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นและอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

3. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมาย ที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้าน คุณภาพการจัดการศึกษา ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของ สถานศึกษาและด้านมาตรการส่งเสริมกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จที่สอดคล้องกับ บริบทของสถานศึกษาด้วยการพิจารณาจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถานศึกษา และมีความเป็นไปได้ที่จะให้บรรลุผล

4. ตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษาพิจารณาสาระที่กำหนด ในมาตรฐานและตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมายในด้านต่างๆ เช่น ความเหมาะสม ความครอบคลุม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมพิจารณาให้ ความเห็นชอบ

5. ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้อง รับทราบด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การแจ้งในที่ประชุม บ้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

ผู้วิจัย สรุปการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา ดังนี้

การวางแผน (Plan)

1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจัดทำมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัยโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อ ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล (SWOT) จากมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) และข้อเสนอแนะการประเมินคุณภาพภายนอก นโยบายและจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด และของสถานศึกษา ศักยภาพและบริบทของสถานศึกษา ผลการเรียนรู้ผู้เรียนและความคาดหวังทางสังคม และคุณลักษณะที่ต้องการ

การดำเนินการ (Do)

3. นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ มาสังเคราะห์ กำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยและค่าเป้าหมายที่ชัดเจน
4. จัดทำแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสู่ การปฏิบัติ

การตรวจสอบ (Check)

5. นำมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยและคู่มือการนำ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ นำเสนอผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้เชี่ยวชาญ วิพากษ์ ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และให้ข้อเสนอแนะ

การปรับปรุงแก้ไข (Act)

6. ปรับปรุง แก้ไขและกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับ การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา และคู่มือการนำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สู่การปฏิบัติ ตามข้อเสนอแนะ
7. นำมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย เสนอคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานเพื่อขอความเห็นชอบ
8. ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาระดับ ปฐมวัย ของสถานศึกษา

1.2 ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะทำงาน ผู้บริหาร ผู้แทนครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนและชุมชนตามความเหมาะสม คณะทำงานดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

2. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษา ประกอบด้วยข้อมูลด้านคุณภาพผู้เรียน เช่นรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษาคุณภาพผู้เรียน จากผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ บันทึกลับคุณภาพ น้ำหนัก ส่วนสูงและสมรรถภาพทางกายข้อมูลด้านการจัดการศึกษา เช่นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษารายงานการประเมินผลและข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบแรกและรอบสองหลักสูตรสถานศึกษาและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรแผนการจัดการเรียนรู้ของครู/แผนการจัดประสบการณ์บันทึกผลหลังการสอน/บันทึกผลการจัดประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนของครู ผลการประเมินครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรายงานผลการประเมินตนเองประจำปีของครูบันทึกความดีของครูและผู้บริหารสถานศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาบันทึกการนิเทศ การสังเกตการณ์สอน แฟ้มสะสมงานของครูข้อมูลด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เช่น แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาบันทึกการประชุมครู ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานความร่วมมือของชุมชนในการสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสภาพแวดล้อมของชุมชนข้อมูลด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เช่นโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นของสถานศึกษาข้อมูลด้านมาตรการส่งเสริม เช่นโครงการ/กิจกรรมพิเศษที่ตอบสนองนโยบาย จุดเน้น ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของสถานศึกษาตามแนวทาง SWOT Analysis ในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านคุณภาพผู้เรียนด้านการจัดการศึกษาด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษาและด้านมาตรการส่งเสริม

4. การนำผลการวิเคราะห์สภาพภายในและสภาพภายนอกของ

สถานศึกษาประมวลเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

5. กำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และชื่อโครงการ/กิจกรรม
เมื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายอย่างชัดเจนแล้วนำ ข้อมูลดังกล่าวไปเป็นฐาน
คิดในการกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จและชื่อโครงการ/กิจกรรม

6. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพ
ตามมาตรฐานการศึกษา

ผู้วิจัย สรุปเป็นแนวการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)

ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการ
การศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้

การวางแผน (Plan)

1. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ
การจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. ศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการที่จำเป็นของ
สถานศึกษาข้อเสนอแนะของสมศ. ข้อเสนอแนะของต้นสังกัดผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
ของโรงเรียน
3. ศึกษา/วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาชาติ
มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินภายนอกมาตรฐาน
การศึกษาด้านสังกัด
4. ศึกษา/วิเคราะห์จุดเน้นระดับการศึกษาปฐมวัย

การดำเนินการ (Do)

5. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของ
การพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม
6. กำหนดโครงการ/กิจกรรม กำหนดวิธีการดำเนินงานตาม
โครงการ/กิจกรรม โดยครอบคลุมหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนา
บุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนด
ไว้กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ

การตรวจสอบ (Check)

7. ตรวจสอบโครงการ/กิจกรรม สอดคล้อง ครอบคลุม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาในส่วนที่บกพร่อง

ปรับปรุงพัฒนา (Act)

8. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เสนอความเห็นความเห็นต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนำส่งหน่วยงานต้นสังกัด

1.3 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ พบว่าดำเนินการ จัดระบบบริหารและสารสนเทศ ดังนี้

1. จัดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2. กำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม เป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการเข้าถึงและการให้บริการ

3. นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและ การพัฒนาการเรียนการสอน

รูปแบบการจัดระบบสารสนเทศมีดังนีรูปแบบที่ 1 จัดระบบตาม ลักษณะข้อมูลข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา สภาพการบริหารและการจัดการตามโครงสร้างการบริหารและภารกิจ คักยภาพของ สถานศึกษา ความต้องการของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน นักเรียน 1) ข้อมูลสารสนเทศที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน สุขภาพอนามัยของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้เรียน ผลงานและการแสดงออกของผู้เรียน อย่างน้อย 3 ปีติดต่อกัน 2) ข้อมูลสารสนเทศ ที่เกิดจากการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ได้แก่ ผลการดำเนินงานตาม เป้าหมายของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา (SAR) ย้อนหลังอย่างน้อย 3 ปีติดต่อกัน รูปแบบที่ 2 จัดระบบตามภารกิจการบริหารและ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาและบุคลากร 1) งานวิชาการ ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาการเรียนรู้อ การวัดและประเมินผล การวิจัย ในชั้นเรียน การนิเทศการเรียนการสอน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและ

มาตรฐานการศึกษา การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนทุกด้าน

2) งานบุคลากร ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านบุคลากร ข้อมูลทุกด้านของครู เช่น อายุตัว อายุราชการ วุฒิการศึกษา การศึกษาต่อและการพัฒนาวิชาชีพ การเข้ารับการพัฒนาหรือฝึกอบรม รายงานโครงการ/กิจกรรม เป็นต้น

3) งานงบประมาณ ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านแผนงานและงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การดำเนินงานตามแผน รายงานการเบิก-จ่ายหรือการใช้งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายพัสดุครุภัณฑ์ การจัดทำบัญชี รายงานประจำปีและ 4) งานบริหารทั่วไป ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านงานบริหารทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม การบันทึกการประชุมของสถานศึกษา รายงานโครงการ/กิจกรรม

ผู้วิจัย สรุปเป็นแนวการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ดังนี้

การวางแผน (Plan)

1. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำระบบบริหารและสารสนเทศ
2. ศึกษา สภาพปัญหาและความต้องการของระบบบริหารและสารสนเทศ ของสถานศึกษาให้สอดคล้อง และครอบคลุม

การดำเนินการ (Do)

3. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศตามโครงสร้างการบริหารงานทั้ง 4 งาน ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่เพียงพอต่อการบริหารจัดการการศึกษา
4. จัดบุคลากรรับผิดชอบการบริหารสารสนเทศตามโครงสร้างการบริหารและตามมาตรฐานของสถานศึกษา
5. จัดทำข้อมูลสารสนเทศโดยแยกหมวดหมู่ตามโครงสร้างการบริหาร และตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การตรวจสอบ (Check)

6. ตรวจสอบความครอบคลุมของข้อมูล สารสนเทศตามโครงสร้างการบริหารและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การปรับปรุงพัฒนา (Act)

7. พัฒนา ปรับปรุง ระบบข้อมูล สารสนเทศโครงสร้างการบริหาร และตามมาตรฐานของสถานศึกษาให้มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

1.4 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ

สถานศึกษา ผู้บริหารให้การสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดูแล กำกับ ติดตาม และนิเทศงานของบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ ให้ความสำคัญการดำเนินงานและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติวิสัย ครูต้องทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพและเต็มเวลา แบ่งเวลาหรือบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามแผน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของตนเองอย่างดีที่สุด และภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน

ผู้วิจัย สรุปเป็นแนวการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)

ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้

การวางแผน (Plan)

1. ประชุม ชี้แจงครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำความเข้าใจแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา
2. จัดทำคำสั่งมอบหมายงานที่ชัดเจน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
3. จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี

การดำเนินการ (Do)

4. ดำเนินการตามแผนผู้บริหารให้การส่งเสริม สนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานอย่างเพียงพอ

การตรวจสอบ (Check)

5. นิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาประจำปี ตามปฏิทินนิเทศ ติดตามแผนงาน/

โครงการ/กิจกรรมในกรณีที่พบปัญหาให้แก้ไขเพื่อให้ โครงการ และกิจกรรม ดำเนินไปให้ บรรลุวัตถุประสงค์

6. ประเมินโครงการและกิจกรรมในแผนพัฒนาการจัด

การศึกษาประจำปี แล้วสรุปเป็นข้อมูลสารสนเทศ

การปรับปรุงพัฒนา (Act)

7. นำส่วนที่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ไปพัฒนาให้ดีขึ้น ส่วนที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์หรือต้องปรับปรุงให้นำกลับไปจัดทำแผนเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาในปีถัดไป

1.5 ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

เป็นขั้นตอนที่มุ่งเน้นในเรื่องของผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำผลจากการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. การวางแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ประกอบด้วยแต่งตั้งบุคลากรในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา กำหนดกรอบติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษาจัดทำปฏิทินติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ ขอบข่ายของการติดตามตรวจสอบคุณภาพสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

2. ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาติดตามตรวจสอบ

คุณภาพการศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามแผน ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของตนเองตามปฏิทิน รวมทั้งแก้ไขงานให้เป็นไปตามแผน คณะทำงานที่แต่งตั้งติดตามตรวจสอบ ข้อมูล ร่องรอยหลักฐานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการ

3. สรุปผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สรุปผล

การประเมินเป็นภาพรวมของแผนพัฒนาการศึกษาหากผลการสรุปบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะทำงานใช้เป็นข้อมูลในการรายงานผลหากผลการสรุปไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ ให้มี

การดำเนินงานปรับปรุงแก้ไข โดยทบทวนตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนและการดำเนินงาน ติดตามตรวจสอบคุณภาพต่อไป

4. รายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จัดทำ รายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมี องค์ประกอบ ดังนี้ กิจกรรมการดำเนินงาน ระยะเวลาที่กำหนด ระยะเวลาที่ปฏิบัติ ด้วบ่งชี้ความสำเร็จ ผลการประเมินตามด้วบ่งชี้ความสำเร็จ ตอบสนองมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่ กำหนดในแผน ปัญหา/อุปสรรค และการแก้ไข ข้อเสนอแนะ

5. การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ระบุกิจกรรมที่สำเร็จ เป็นที่น่าพอใจ รายงานผลโดยนำเสนอวิธีการในการพัฒนาระบบประเด็นที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง มีบันทึก ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขตรวจสอบการดำเนินงานซ้ำ เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จากหน่วยงานต้นสังกัด

ผู้วิจัย สรุปเป็นแนวการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยด้านการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้

การวางแผน (Plan)

1. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบทบทวนคุณภาพ การศึกษาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม โดยใช้มาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาเป็นกรอบการตรวจสอบ
2. จัดทำเครื่องมือในการตรวจสอบทบทวนคุณภาพ การศึกษา และกำหนดแผน/ปฏิทินติดตาม ตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาให้ชัดเจน และแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

การดำเนินการ (Do)

3. คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบทบทวนคุณภาพ การศึกษาตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา และผลการเรียนของผู้เรียนเป็นกรอบการตรวจสอบทบทวน
4. รายงานผลการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา

การตรวจสอบ (Check)

5. ตรวจสอบการดำเนินงานและผลการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อกำหนดมาตรการเร่งรัด ปรับปรุง พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน และมีประสิทธิภาพในกรณีที่พบปัญหาและอุปสรรค ให้รีบดำเนินการแก้ไข

การปรับปรุงพัฒนา (Act)

6. นำผลที่ได้จากการรายงานผลการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษามาประชุมเพื่อกำหนดมาตรการเร่งรัด พัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป กรณีที่มีปัญหา อุปสรรคที่ต้องรีบดำเนินการแก้ไข

7. นำผลที่ได้จากการรายงานทางการเรียน มาประชุมเพื่อกำหนดวิธีการ/พัฒนาผลการเรียนของผู้เรียนร่วมกัน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

1.6 ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า สามารถดำเนินการ ดังนี้

1. ชั้นเตรียมการ ประกอบด้วยสร้างความตระหนัก ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องประกันคุณภาพการศึกษา ถือเป็นการทำงานปกติ เพื่อเป้าหมายสำคัญ คือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา อย่างน้อย 3 คน โดยสามารถเลือก ผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและในคณะกรรมการประเมินคุณภาพ ต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัด ขึ้นทะเบียนไว้ อย่างน้อย 1 คน คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง กำหนดกรอบและประเด็นการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ โดยใช้แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน/ปฐมวัย เพื่อการประเมินภายในสถานศึกษาของสำนักทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

2. ดำเนินการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยใช้เครื่องมือที่กำหนดขึ้นกรณีผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาผ่านเกณฑ์สถานศึกษาสามารถนำไปใช้และพัฒนา กรณีผลการประเมินมาตรฐาน

การศึกษาไม่ผ่านเกณฑ์ ตั้งแต่ระดับปรับปรุง จะต้องนำมาวางแผนในการแก้ไขปรับปรุงตามระยะเวลาที่เหมาะสมที่ผู้ปฏิบัติได้กำหนดไว้

3. จัดทำรายงานประจำปีคณะกรรมการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สรุปผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาเป็นภาพรวมเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นรายงานประจำปีของสถานศึกษา เพื่อนำไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ผู้วิจัย สรุปเป็นแนวการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้

การวางแผน (Plan)

1. ดำเนินการวางแผนร่วมกันจากทุกภาคส่วนโดยมีส่วนร่วม ศึกษามาตรฐานเป้าหมายตัวชี้วัด ดำเนินการจัดทำเครื่องมือสำหรับการประเมินตามมาตรฐาน จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน

การดำเนินการ (Do)

2. ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ผลทางการเรียนของผู้เรียน พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน ดำเนินการประเมินคุณภาพประสิทธิภาพของการบริหารจัดการตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย และเครื่องมือที่เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมิน เช่น ใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบจากเอกสารหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นต้น

การตรวจสอบ (Check)

3. ดำเนินการตรวจสอบ กำกับ นิเทศ ติดตาม ได้แก่ คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนคุณภาพประสิทธิภาพของการบริหารจัดการตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สามารถดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ที่สถานศึกษากำหนดไว้ทุกมาตรฐาน

การปรับปรุงพัฒนา (Act)

4. นำข้อมูลของผลที่ได้จากกระบวนการประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งได้แก่คุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สถานศึกษากำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและคุณภาพประสิทธิภาพของการบริหารจัดการตามมาตรฐานของสถานศึกษาได้แก่การวางแผนการดำเนินงานการนิเทศติดตาม ประเมินผล

1.7 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพ

ภายใน รายงานประจำปีเป็นการสะท้อนภาพความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา ภายใต้บริบท อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ ซึ่งครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสาธารณชน เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป และเป็นฐานข้อมูลสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาพบว่าดำเนินการ ดังนี้

1. วางแผนดำเนินการ ประกอบด้วย จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานประกอบด้วย ผู้อำนวยการหัวหน้างานตามโครงสร้างการบริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันวางแผนการจัดทำรายงานประจำปี โดยกำหนดช่วงระยะเวลาจัดทำรายละเอียดของรายงาน รวมถึงการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

2. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ แผลผล รวบรวมสารสนเทศจากการสรุปรายงานประจำปี ข้อมูลพื้นฐาน ผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรและผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ออกแบบการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่รวบรวมไว้ แต่ละมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์ และแปลผลเพื่อจัดทำรายงานประจำปี

3. เขียนรายงานประจำปี สรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน และผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา ตามรูปแบบที่กำหนด

4. นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

5. รายงานและเผยแพร่ข้อมูลต่อผู้เกี่ยวข้อง รายงานต่อครู ผู้ปกครอง สาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเผยแพร่รายงาน ประจำปีของสถานศึกษา สามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธีตามความเหมาะสม เช่น Website ของสถานศึกษา จัดทำรายงานประจำปีฉบับสมบูรณ์ รายงานเสียงตามสาย การจัดนิทรรศการ และการชี้แจงในที่ประชุม

ผู้วิจัย สรุปเป็นแนวการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ดังนี้

การวางแผน (Plan)

1. ประชุมปรึกษาสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจการจัดทำรายงาน และกำหนดขั้นตอนการจัดทำรายงาน ครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวข้อง

2. กำหนดขอบเขตและแนวทางการดำเนินงานแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายใน จัดทำปฏิทินการดำเนินงาน

การดำเนินงาน (Do)

3. รวบรวมข้อมูลจากการประเมินมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ครบถ้วนทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้

4. นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ข้อมูล ร่างรายงานประเมินคุณภาพภายในตามรูปแบบการเขียนรายงาน ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐาน แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและสรุปผลการพัฒนาและการนำผลไปใช้

การตรวจสอบ (Check)

5. นำร่างรายงานการประเมินคุณภาพภายในเสนอให้ คณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ปรึกษา ปรับปรุง แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ

การปรับปรุงพัฒนา (Act)

6. เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ความเห็นชอบ รายงานหน่วยงานต้นสังกัดเผยแพร่ต่อสาธารณชน

1.8 ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เป็นกระบวนการที่โรงเรียนดำเนินงานตามแนวทางประกันคุณภาพภายใน เป็นระบบหรือวิธีการที่จะพัฒนาโรงเรียนตามวงจรคุณภาพ PDCA ทั้ง 3 โรงเรียน ใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นฐานในการขับเคลื่อนให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน เกิดเป็นวัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องมีหลากหลายแนวคิดในส่วนนี้นำเสนอแนวคิดที่ได้รับการยอมรับจากนักวิชาการ 4 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดที่ 1 กระบวนการพัฒนาโดยการใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด (Data Wise Improvement Process) เป็นกระบวนการนำข้อมูลสารสนเทศที่โรงเรียนมีอยู่มาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนหรือด้วยวิธีอื่นๆ โดยนำข้อมูลสารสนเทศจากผลการประเมินแหล่งต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษามาใช้อย่างมีประสิทธิภาพแนวคิดที่ 2 การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นแนวคิดหนึ่งที่สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนตามวงจรคุณภาพ PDCA บรรลุผลและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในขั้นตอน A (Act) : การดำเนินงานให้เหมาะสมซึ่งจำเป็นจะต้องพิจารณาข้อมูลต่างๆ อย่างรอบด้านที่มีอยู่ในโรงเรียนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาและแก้ไขจุดบกพร่องต่างๆ แล้วนำไปสู่การกำหนดแผนงานและการปฏิบัติงานตามลำดับแนวคิดที่ 3 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ (Networking) เป็นการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มหรือบุคคลด้วยความสมัครใจเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันโดยเครือข่ายการเรียนรู้ (learning network) หมายถึง การเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารสาระความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ มาใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนผู้สอนและสถานศึกษาสามารถนำเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันแนวคิดที่ 4 การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ (Evaluation Utilization) เป็นการนำผลการประเมินภายในและผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาร่วมกันเพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีความถูกต้องน่าเชื่อถือเพื่อนำผลการประเมินดังกล่าวมาพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัย สรุปเป็นแนวการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)

ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

การวางแผน (Plan)

1. สร้างจิตสำนึกให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เห็นความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาจะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ

การดำเนินงาน (Do)

3. นำผลการประเมินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีในทุกชั้นตอนมาวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา และหาแนวทางปรับปรุง แก้ไข เพื่อนำไปใช้ในการวางแผน ออกแบบ และการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การตรวจสอบ (Check)

4. วางแผนพัฒนาระบบการนิเทศภายใน เพื่อส่งเสริมและพัฒนา
5. กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษาและบุคลากรภายนอก ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน โดยเน้นการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การปรับปรุงพัฒนา (Act)

6. กำหนดมาตรฐานที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างเด่นชัด เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกัน จัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสม วางแผนและดำเนินงานตามแผน โดยเน้นระบบคุณภาพมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสมและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

2. การบรรลุเป้าหมาย

2.1 ด้านมาตรฐานคุณภาพนักเรียน

1. มีการวางแผนการพัฒนาโดยกำหนดในกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อระดับปฐมวัยโดยตรง
2. วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผนจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

3. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายทั้งในระบบการเรียนรู้ และระบบงานโครงการตามแผนปฏิบัติการ
4. จัดทำแผนงานพัฒนา/โครงการกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
อย่างต่อเนื่อง
5. มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจและ
สังคมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้แบบหลากหลาย
6. ปลุกฝังให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าและความสำคัญของสิ่งแวดล้อม
และมีจิตสาธารณะในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
7. พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพและพัฒนาอย่าง
ต่อเนื่อง

2.2 ด้านการจัดการศึกษา

1. ครูมีความเป็นมืออาชีพมีความรู้ความเข้าใจปรัชญาหลักการ
จุดหมายและสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสามารถนำความรู้ไป
ประยุกต์ใช้และเชื่อมโยงความรู้ความเข้าใจสู่การจัดทำหน่วยการเรียนรู้การจัด
ประสบการณ์การจัดกิจกรรมประจำวันและการประเมินพัฒนาการเด็กได้อย่างชัดเจนทุก
ประเด็น
2. ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตร
การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา ครอบคลุมพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้าน คือร่างกายอารมณ์
และจิตใจสังคมและสติปัญญา
3. บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การยอมรับ
รูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนการให้โอกาสในการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม การใช้แหล่ง
เรียนรู้ที่เหมาะสม

2.3 ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

1. มีการดำเนินการโครงการ จัดหาสื่อ และการผลิตสื่อจัดกิจกรรม
การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน
2. ดำเนินงานสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโดย
ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา
3. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ร่วมกันกับบุคลากรภายนอกสถานศึกษา

2.4 ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

1. มีกระบวนการดำเนินการและบริหารจัดการเพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามปรัชญาวิสัยทัศน์จุดเน้นของการศึกษาปฐมวัยเป้าหมาย

2. กลยุทธ์กิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างองค์รวมซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้บริหารครูพ่อแม่ผู้ปกครองบุคลากรในชุมชนและองค์กรภายนอกและมีผลการดำเนินงานสะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

2.5 ด้านมาตรการส่งเสริม

1. ความพร้อม ความรู้ความสามารถของครู นักเรียน ชุมชนในการจัดกิจกรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานของสถานศึกษาและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีการกำกับติดตามการปฏิบัติตามสายงานและร่วมกันส่งเสริมปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน

2. มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาของกิจกรรม สามารถกำหนดกิจกรรมที่สามารถแก้ปัญหา หรือพัฒนาจุดที่ต้องการในการพัฒนา โครงการกิจกรรมยึดหลักวิชาและข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินงาน

3. โครงการกิจกรรมมีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ครบวงจร กิจกรรมใช้หลักการมีส่วนร่วมในการทำงานกิจกรรมเปิดโอกาสให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับปฐมวัย ดังกล่าว เป็นการสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในระดับปฐมวัย จะต้องมีการบริหารจัดการที่ชัดเจนการบริหารงานอย่างเป็นระบบ PDCA มีปรัชญา แผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมมี การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่องมีระบบข้อมูลสารสนเทศ ครบถ้วน ถูกต้องและมีการประเมินคุณภาพภายในและนำผลการประเมินมาใช้ในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของทุกฝ่าย ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษามีภาวะความเป็นผู้นำ ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจจิตวิทยา พัฒนาการเด็กมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษาและใช้วิธีการประเมินผลเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพจริงมีความรู้ ความเข้าใจและมีความรับผิดชอบในหน้าที่มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับ

เป้าหมายการศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม และสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมมีระบบ การดูแลจัดการช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหลากหลาย ตอบสนองความสามารถทางวิชาการ ความร่วมมือทางวิชาการขององค์กร บุคลากร ชุมชนกำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษาชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานชาติต้นสังกัด ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนสถานศึกษา และท้องถิ่น โดยชุมชนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมการดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับทุกชั้นตอนมีการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการประจำปีทุก กิจกรรมทันตามกำหนดเวลา และบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ/ กิจกรรมที่กำหนดมีการควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศให้การดำเนินงานบรรลุตามแผน ดำเนินงานการดำเนินงานสามารถติดตามและตรวจสอบได้วางแผนตรวจสอบคุณภาพ สถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมตรวจสอบคุณภาพ สถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษา การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ผลการจัดการเรียนรู้ และดำเนินการอย่างต่อเนือง นำผลการตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาการรายงาน สู่สาธารณชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีรายงานประจำปีนำเสนอรายงานคุณภาพการศึกษาสู่ สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้องปรับปรุงและพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการศึกษาการดำเนินงานด้าน การประกันคุณภาพภายในและการศึกษากรณีรายโรงเรียน ดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัย พบลักษณะการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับปฐมวัยและวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับปฐมวัย นำข้อสรุปที่ได้ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อเสนอแนะและแสดงความคิดเห็น เป็นเบื้องต้นเพื่อปรับปรุงเป็นข้อเสนอแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพ ภายในระดับปฐมวัย ที่สมบูรณ์ต่อไป ผู้วิจัยนำเสนอผลการตรวจสอบความเหมาะสมใน การปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยดังนี้

3. การตรวจสอบความเหมาะสมในการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย

การตรวจสอบความเหมาะสมในการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยในครั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญมองไปในลักษณะการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา พัฒนาผู้เรียนได้ตามหลักสูตร นำไปสู่คุณภาพโรงเรียนเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่น สามารถสร้างความพึงพอใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน ทุกคนระบุว่าเป็นกระบวนการปฏิบัติงานเชิงระบบ PDCA ตามภาระงานปกติของสถานศึกษา มีมาตรฐาน การสร้างความเข้าใจที่ตรงกันต่อเป้าหมายที่ชัดเจน ปฏิบัติที่ได้มาตรฐานพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญนำเสนอแนะความคิดเห็น ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาผู้ดูแลนโยบายในการจัดการศึกษา และเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ว่า

...การปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยควรที่จะสามารถอธิบายยุทธศาสตร์การปฏิบัติของโรงเรียนได้ชัดเจน จะได้ข้อมูลที่ตรงประเด็นในการพัฒนาโรงเรียนมากกว่ากรอบของการบริหารจัดการ...

ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญและประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาระดับปฐมวัย ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งเสนอแนะ ว่า

...ควรมีการศึกษาหลากหลายโรงเรียนเพราะในการปฏิบัติมีความแตกต่างกันตามบริบทของพื้นที่ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ รูปแบบจุดเน้น การปฏิบัติย่อมมีความแตกต่างกันการปฏิบัติที่นำไปสู่ความเป็นเลิศย่อมหลากหลาย มาตรฐานคุณภาพ ผู้เรียนและสถานศึกษาบางครั้งก็อยู่ในกรอบของความพึงพอใจผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง... สอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญอีกท่านหนึ่งเสนอแนะ ว่า

...ควรมีการศึกษาหลากหลายโรงเรียน จะได้ข้อมูลหลากหลาย ทั้งนี้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการพัฒนาประกันคุณภาพการศึกษาที่ทัดเทียม เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีโอกาสเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพใกล้บ้าน... ทั้งนี้ มีผู้เชี่ยวชาญอีกท่านนำเสนอความคิดเห็นว่า

...การปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับ
ปฐมวัย ควรมียุทธศาสตร์และแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนและหลากหลายในการปฏิบัติ
ด้วยโดยเฉพาะด้านกิจกรรมโครงการในการดำเนินการ ควรมีการนำเสนอกิจกรรม
โครงการที่โดดเด่นที่เป็นอัตลักษณ์ที่ประสบผลสำเร็จ...

ในขณะที่ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ปฏิบัติระดับสถานศึกษาที่เป็นกรณีศึกษา
ท่านหนึ่งเสนอแนะว่า

...ควรมียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาให้มากและหลากหลายใน
การปฏิบัติโดยเฉพาะการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ประสบผลสำเร็จ...

ทั้งนี้ ถึงแม้ว่า ผู้เชี่ยวชาญทุกคนจะให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า
แนวทางการปฏิบัติสามารถนำไปใช้ได้จริงเป็นประโยชน์และเหมาะสมก็ตามแต่ผู้เชี่ยวชาญ
ท่านหนึ่งก็ได้เสนอความคิดเห็นว่า

...องค์ประกอบการปฏิบัติที่เป็นเลิศควรนำเสนอในภาพรวมเชิงระบบ
PDCA เพื่อเชื่อมโยงกับการปฏิบัติในโรงเรียนที่ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจตรงกันต่อการปฏิบัติที่
ชัดเจนและเป็นหลักการสำคัญมากกว่ารายละเอียดที่ย่อย... ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญก็ยังให้ความ
คิดเห็นต่อว่า

...เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไป...

นอกจากนี้ ผู้วิจัย ยังได้รับข้อเสนอแนะจากการแสดงความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ปฏิบัติระดับสถานศึกษาที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 3 คน ตามลำดับ ดังนี้
ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ว่า

...ควรปรับปรุงการนำเสนอในเรื่องของการปฏิบัติเพื่อความชัดเจน
กระชับตามกรอบการปฏิบัติ การนำเสนอในแต่ละประเด็นควรบอกขั้นตอนวิธีการที่ชัดเจน
วิธีการที่เป็นไปได้ตลอดจนภาพรวมเชิงระบบ PDCA ทั้งนี้ หากโรงเรียนศึกษาแล้วสามารถ
นำไปประยุกต์ใช้ได้ทันที หากเป็นไปได้ให้นำเสนอถึงบทบาทการมีส่วนร่วม ครู ผู้บริหาร
ผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษาว่าผู้บริหารหรือโรงเรียนมีวิธีการเช่นไร ในการให้
โอกาสกลุ่มบุคคลดังกล่าวเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจและพึงพอใจ...

ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งเสนอแนะ ว่า

...การปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับ
ปฐมวัยที่นำเสนอในภาพรวมควรมีการนำเสนอที่หลากหลายทั้งในลักษณะการสรุป
ภาพรวมและรายประเด็นตามกรอบประเมินการตรวจสอบ ซึ่งสามารถเป็นจุดเน้นที่

แตกต่างกันหลากหลายรูปแบบทั้งแบบรวมและรายย่อยตามประเด็น ทั้งนี้การปฏิบัติที่เป็นเลิศควรเห็นภาพชัดในความแตกต่างที่เหนือกว่ามาตรฐานโดยเฉพาะเป้าหมาย ที่ไม่ควรจำกัดที่พัฒนาคุณภาพผู้เรียนหรือสถานศึกษา แต่อาจนำไปสู่ความพึงพอใจที่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน... และผู้เชี่ยวชาญอีกท่านหนึ่งยังเสนอแนะว่า

...ควรมีการนำเสนอแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ขั้นตอนของการพัฒนา และลักษณะของการบริหารจัดการตามขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไร รายละเอียดปัจจัยนำเข้า ควรประกอบไปด้วยอะไร ในการบริหารจัดการผลลัพธ์ที่ได้ ผลกระทบ เปรียบเทียบให้ชัดเจนตามประเด็นจะทำให้มองเห็นภาพรวมที่ชัดเจนขึ้น ผู้ปฏิบัติจะเข้าใจตรงกัน... อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญ ยังให้การเสนอแนะเพิ่มเติมว่า

...ในการนำเสนอจะต้องระมัดระวังและควบคุมประเด็นในการนำเสนอ ให้ดี อย่าลืมน การนำเสนอประเด็นการปฏิบัติจะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อโรงเรียนเพราะโรงเรียนทั่วไปจะสามารถประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น แต่ละประเด็นควรบอกขั้นตอนวิธีการให้ชัดเจน สามารถประยุกต์ใช้ได้ทันที นำเสนอถึงการมีส่วนร่วมบทบาทผู้ปกครอง ชุมชน ครู ผู้บริหารควรปฏิบัติอย่างไรในการให้โอกาสกลุ่มบุคคลกลุ่มดังกล่าว เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา...

นอกจากการแสดงความคิดเห็นแล้ว ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

...การนำเสนอวิธีการปฏิบัติควรนำเสนอโดยยึดแนวทางการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในเชื่อมโยงกับการพัฒนาเชิงระบบนำเสนอทั้งจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาปรับปรุง ปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมทุกประเด็น...

...ปัจจัยของความสำเร็จควรนำเสนอให้เห็นภาพของความสำเร็จให้ชัดเจนทั้งนี้เพิ่มเติมรายละเอียดข้อเสนอแนะที่ได้ ซึ่งจะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปประยุกต์ใช้...

...ควรเพิ่มเติมรายละเอียดหรือวิธีการดำเนินการให้มากจะได้หลากหลายในการปฏิบัติ...

...ควรเพิ่มเติมรายละเอียดตามแนวทางการบริหารจัดการ ขั้นตอนการปฏิบัติมีอย่างไรบ้างมีรายละเอียดอย่างไร ปัจจัยนำเข้าประกอบไปด้วยอะไรบ้างในการบริหารจัดการ...

...ควรมีการนำเสนอที่กะทัดรัด หลากหลายมุมมองในบางขณะการปฏิบัติก็ได้แตกต่างกันมากนักการนำเสนอที่หลากหลายจะสะดวกในการประยุกต์ใช้ด้วยซ้ำไป... และผู้เชี่ยวชาญอีกท่านหนึ่งยังเสนอแนะว่า

...ผู้บริหารโรงเรียนครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของมีส่วนสำคัญยิ่งในการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ต้องเข้าใจบทบาทตนเองให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน สำหรับการนำเสนอนี้มีความเหมาะสม เป็นประโยชน์สามารถสร้างความเข้าใจและสามารถนำสู่การปฏิบัติได้จริง...

จากข้อเสนอแนะต่างๆ ของผู้เชี่ยวชาญอย่างหลากหลายดังกล่าว ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย ในครั้งนี้ เป็นการปฏิบัติมีประโยชน์ นำไปใช้ได้จริงเหมาะสมดีมาก

ตอนที่ 3 ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลต่อการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย

1. ปัจจัยเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย

การบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องยึดเงื่อนไขและหลักการสำคัญการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ 1) ยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ (School-Based Decision) เป็นแนวคิดที่มุ่งให้โรงเรียนมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยยึดประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การมีส่วนร่วม (Participation) กำหนดให้บุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมกำกับติดตามดูแล 3) การกระจายอำนาจ เป็นการกระจายอำนาจด้านการบริหารจัดการด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ 4) ความรับผิดชอบตรวจสอบได้ มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและภารกิจของผู้รับผิดชอบ เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้น 5) ธรรมาภิบาล เป็นหลักคิดสำหรับการบริหารจัดการที่ดี เพื่อประกันว่าในองค์การจะไม่มี

การฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ยึดหลักเป้าหมายสอดคล้องต่อสังคม
 กระบวนการโปร่งใสและทุกขั้นตอนมีผู้รับผิดชอบผู้บริหาร ยึดหลักธรรมมาภิบาลใน
 การบริหารงาน และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตน
 ตามจรรยาบรรณของวิชาชีพและผู้บริหารและผู้ร่วมบริหาร มีระบบการจัดการด้าน
 การสร้างขวัญและกำลังใจในองค์กร ที่ชัดเจน สามารถนำมาปฏิบัติได้จริงอย่างต่อเนื่อง

6) ความเป็นนิติบุคคล เป็นการให้สิทธิและอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้เป็นของตนเอง
 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
 กระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ที่เป็นของโรงเรียนไว้
 โดยเฉพาะการทำงานจะต้องมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นผลสะท้อนมาจากประสิทธิภาพภายใน
 ที่มีการทำงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรการบริหารคุณภาพ ทั้งนี้ระบบการบริหาร
 สถานศึกษาสามารถ แบ่งได้เป็น 2 บทบาท คือ หน้าที่การบริหารกับภารกิจการบริหาร
 สถานศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้ 1) หน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย
 การบริหารเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรและทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้
 บรรลุเป้าหมายขององค์การ โดยกิจกรรมที่ทำให้การบริหารประสบความสำเร็จเรียกว่า
 หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน้าที่การบริหารที่ต้องปฏิบัติ ทั้งนี้การจำแนกหน้าที่
 การบริหารของนักวิชาการส่วนใหญ่มีแนวคิดสอดคล้องกัน แต่มีการจัดกลุ่มกิจกรรมย่อย
 แตกต่างกันไปตามความคิดเห็นของแต่ละคน ในที่นี้สรุปและจำแนกหน้าที่การบริหาร
 4 ด้าน ดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) หมายถึง การตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะดำเนินการ
 อย่างไรให้บรรลุและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อ
 องค์การมากที่สุด 2) การจัดองค์กร (Organizing) หมายถึง กระบวนการจัดการทรัพยากร
 ต่างๆ และการจัดระบบการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ
 3) การนำ (Leading) หมายถึง การอำนวยความสะดวกและการประสานงาน เพื่อให้บุคลากร
 ปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายขององค์การ ซึ่งต้องอาศัยภาวะผู้นำของผู้บริหารและ
 4) การควบคุม (Controlling) หมายถึง การกำกับให้การดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ
 ที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามเป้าหมายและแผนขององค์การที่ได้กำหนดไว้ 2) ภารกิจในการ
 บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่
 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 และกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และ
 วิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ให้กระทรวง

กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษา

1.2 ด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย

1.2.1 กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของหลักการ บริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การร่วมกันวางแผน (Planning) 2) การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Doing) 3) การร่วมกันตรวจสอบ (Checking) และ 4) การร่วมกันปรับปรุง (Action) ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการทำงานนั้นจะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้ ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ผู้บริหารจะต้องมีความตระหนัก เข้ามามีส่วน ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมคิดร่วมทำอย่างจริงจังและจริงใจตั้งแต่เริ่มต้นและที่สำคัญ จะต้องมีการทำงานเป็นทีมโดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องได้รับการเตรียม ความพร้อมให้มองเห็นคุณค่า และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน รวมทั้งมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องร่วมกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาโดยมีการกำกับติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ

1. 2.2 ระบบ หลักเกณฑ์ และแนวทางการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา รวมทั้งบทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญในการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังนี้กำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจัดระบบบริหารและสารสนเทศดำเนินการงาน ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจัดให้มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำรายงาน ประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในและจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านหลักการสำคัญของการปฏิบัติด้านการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาระดับปฐมวัย

การปฏิบัติด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย ควรคำนึงถึงการปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้ 1) คุณภาพการศึกษาในบริบทของการประกัน

คุณภาพภายใน จะเน้นการสร้างควมพึงพอใจให้กับผู้เกี่ยวข้อง 2) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการวางแผนและเตรียมการป้องกันล่วงหน้าก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้นเป็นลักษณะการเตรียมความพร้อม 3) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชา มีหลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ หลักตรรกะและความสมเหตุสมผล 4) การตรวจสอบ การวัดและประเมินผลในบริบทของการประกันคุณภาพภายใน มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อให้ได้มาเพื่อข้อมูลย้อนกลับสำหรับใช้ในการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 5) คุณภาพของมาตรฐานวิชาการ ครอบหลักสูตร การเรียนรู้ และกระบวนการทำงานการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 6) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เน้นความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะ และความมั่นใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและ 7) ภาวะความเป็นผู้นำ ความตั้งใจจริงของผู้บริหารสถานศึกษา และการกระจายอำนาจความรับผิดชอบที่เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ปัจจัยด้านการสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในคุณภาพ

ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1 การบริหารงานอย่างเป็นระบบ

มีรูปแบบการบริหารที่ชัดเจนมีปรัชญา แผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีมีเป้าหมายงานชัดเจนมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่องมีระบบข้อมูลสารสนเทศ ครบถ้วนถูกต้องและมีการประเมินคุณภาพภายใน และนำผลการประเมินมาใช้อย่างเหมาะสม

2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของทุกฝ่าย

2.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษามีความเป็นผู้นำเป็นผู้นำในการบริหารจัดการคุณภาพกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นระบบโดยส่งเสริมประสานให้คณะครูทำงานเป็นทีมสร้างภาวะผู้นำให้เกิดในงานและบทบาทหน้าที่

2.2.2 ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจจิตวิทยา พัฒนาการเด็กมีความรู้ความเข้าใจหลักสูตร และเป้าหมายการจัดการศึกษาใช้วิธีการประเมินผลเหมาะสมและ

สอดคล้องกับสภาพจริงมีความรู้ ความเข้าใจและมีความรับผิดชอบในหน้าที่และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีมีการพัฒนาตนเองและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เสมอ

2.2.3 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมาย การศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม และสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

2.2.4 ความร่วมมือขององค์กรบุคลากรในชุมชนกำหนดมาตรฐานระดับ สถานศึกษาชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานชาติต้นสังกัดครอบคลุมสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนสถานศึกษา และท้องถิ่น โดยชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมทั้งนี้ ผู้บริหารโรงเรียนต้องสร้างความตระหนักและความเข้าใจในการประกันคุณภาพภายในแก่คณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นงานในหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการและต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจในทันต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาครูผู้บริหารโรงเรียนต้องให้การสนับสนุน และมีกิจกรรมส่งเสริมให้ครูมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้การวัดและประเมินผลและการวิจัยเพื่อพัฒนา กระบวนการเรียนรู้สร้างความเข้าใจของคณะครูให้ตรงกันโดยการสื่อสารลักษณะเชิงบวก ปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันซึ่งจะเสริมพลังร่วมในการทำงานตามระบบการประกันคุณภาพภายใน รวมทั้งมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาสู่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ แรงจูงใจในการทำงานของครูเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะต้องสร้างขึ้นเพื่อกระตุ้นให้ครูเกิดความ พึงพอใจในการปฏิบัติงานซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของงานด้านการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาระดับปฐมวัย

2.3 การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกชั้นตอน

มีการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี ทุกกิจกรรมทันตามกำหนดเวลา และบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ/ กิจกรรมที่กำหนดมีการควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศให้การดำเนินงานบรรลุตาม แผนปฏิบัติการประจำปีทำงานเป็นระบบมุ่งการปฏิบัติที่เกิดผลดีเลิศ

2.4 การดำเนินงานสามารถติดตามและตรวจสอบได้

วางแผนตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ และให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมตรวจสอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครอบคลุมมาตรฐาน การศึกษาระดับสถานศึกษา การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ผลการจัดการเรียนรู้

และดำเนินการอย่างต่อเนื่องและนำผลการตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.5 การรายงานสู่สาธารณชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

มีรายงานประจำปีนำเสนอรายงานคุณภาพการศึกษาสู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้องและปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยด้านการสร้างความมั่นใจดังกล่าวเป็นการปฏิบัติที่มีเป้าหมายชัดเจนร่วมกับการนำองค์กรและการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ การสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพและมีความเป็นผู้นำการสอนมีอาชีพการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูงภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเอื้อการเรียนรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครอบครัวยุ และชุมชนซึ่งตัวแปรที่เกี่ยวข้องและผลงานวิจัยที่ได้ศึกษา จะต้องนำมาพัฒนาการจตุตงค์การในการบริหารงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3. ปัจจัยด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างยั่งยืน

3.1 สถานศึกษาร่วมกันพิจารณารายละเอียดทุกประเด็นข้อเสนอนะแล้ววางแผนกำหนดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐาน

3.2 ในด้านกระบวนการเน้นการปฏิบัติให้เกิดกระบวนการทำงานที่เป็นระบบนำสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย

3.3 พัฒนาโครงการกิจกรรมที่เน้นการเกิดนวัตกรรมในกระบวนการจัดการศึกษาและเชื่อมโยงให้เห็นความสอดคล้องในทุกกิจกรรม เกิดการบูรณาการของการจัดการทั่วทั้งองค์กร

3.4 คุณภาพผู้เรียน เน้นการกำกับติดตามผลลัพธ์ที่ตอบสนององความต้องการของชุมชน ให้บรรลุเป้าหมาย ในการปฏิบัติเชิงยุทธศาสตร์มีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลสะท้อนเป็นคุณลักษณะเฉพาะของผู้เรียน

3.5 รายงานผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

4. ปัจจัยด้านเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ

การปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับ
ปฐมวัยให้ประสบความสำเร็จและเกิดผลดีบรรลุเป้าประสงค์ มีเงื่อนไขสำคัญสู่
ความสำเร็จ ดังนี้

4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและ
หน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ เป้าหมาย
และวิธีดำเนินการมีวิสัยทัศน์และความมุ่งมั่นในการพัฒนามีเป้าหมายหลักในการพัฒนา
คุณภาพผู้เรียน

4.2 มีการทำงานเป็นทีมในลักษณะเครือข่าย เช่น ศูนย์เครือข่าย
ศูนย์การเรียนรู้ และเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นลักษณะการปฏิบัติงานที่มุ่งแบ่งปัน
ติดตามช่วยเหลือมากกว่าการแข่งขัน เพื่อให้มีการพัฒนาโรงเรียนสู่คุณภาพมาตรฐาน
เดียวกัน

4.3 กำกับ ติดตามตรวจสอบและการนำยุทธศาสตร์การพัฒนา
ประสิทธิภาพโรงเรียนสู่การปฏิบัติด้วยการบริหารจัดการเชิงระบบ PDCA โดยคำนึงถึง
โอกาสและคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งนำผลการตรวจสอบ สำหรับการปรับปรุง
การปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง

การปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับ
ปฐมวัยให้ประสบความสำเร็จ เป็นการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปตามวงจรคุณภาพ
และทำให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการดำเนินงาน
อย่างเหมาะสมจำเป็นจะต้องพิจารณาข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียนอย่างรอบด้านเพื่อ
นำไปสู่การปรับปรุง พัฒนาและแก้ไขจุดบกพร่องต่างๆ แล้วนำไปสู่การกำหนดแผนงาน
และการปฏิบัติงานการสร้างและการใช้ความรู้ขององค์กรเป็นไปเพื่อให้องค์กรบรรลุ
เป้าหมายทั้งนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการคิดวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์
สังเคราะห์ให้เกิดความรู้ที่สามารถอธิบายการบรรลุเป้าหมายและไม่บรรลุเป้าหมายนั้น
การวิเคราะห์สังเคราะห์จนเกิดความรู้ใหม่อีกครั้งก็คือการวนกลับไปยังการสร้างความรู้
ใหม่อีกรอบนั่นเองและจะวนเป็นวงจรอย่างนี้เรื่อยๆ ไปไม่มีสิ้นสุด การปฏิบัติเหล่านี้ไม่ได้
เป็นการเพิ่มภาระงานแก่สถานศึกษาแต่อย่างใด แต่จะเป็นการเสริม สนับสนุนและ
ช่วยเหลือให้สถานศึกษาดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยที่กระบวนการบริหารงานของ
สถานศึกษาในปัจจุบันส่วนใหญ่จะใช้กระบวนการของ PDCA ดังนั้น การดำเนินตามแนวคิด

เหล่านี้จะเป็นตัวสะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษามีการพัฒนาการศึกษาที่อยู่บนพื้นฐานของข้อมูล การเปลี่ยนแปลง ความเป็นจริงเท่าทันสถานการณ์ปัจจุบันและสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และแสดงถึงการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องของสถานศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลดังกล่าว จัดเป็นข้อเสนอแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

1. บทนำ
2. ข้อสรุปการดำเนินการในภาพรวม
3. ข้อสรุปการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย และ
4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลต่อการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี